

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3. marraskuuta 2023
(OR. en)

14988/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0392(NLE)

AELE 40
EEE 37
N 93
ISL 52
FL 31
MI 935
CLIMA 530
ENV 1232
ENER 594
TRANS 471

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	3. marraskuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 696 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON PÄÄTÖS ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamiseen (Meriliikennettä ja kiinteitä laitoksia koskeva päästökauppajärjestelmä)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 696 final.

Liite: COM(2023) 696 final

Bryssel 3.11.2023
COM(2023) 696 final

2023/0392 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamiseen

(Meriliikennettä ja kiinteitä laitoksia koskeva päästökauppajärjestelmä)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamista koskevan sekakomitean päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. ETA-sopimus

Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä 'ETA-sopimus', taataan Euroopan talousalueen kansalaisille ja talouden toimijoille yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet sisämarkkinoilla. Siinä määrätään neljää vapautta koskevien EU:n säädösten saattamisesta osaksi 30 ETA-maan eli EU:n jäsenvaltioiden, Norjan, Islannin ja Liechtensteinin lainsäädäntöä. ETA-sopimus kattaa lisäksi yhteistyön muilla tärkeillä aloilla, kuten tutkimus ja kehitys, koulutus, sosiaalipolitiikka, ympäristö, kuluttajansuoja, matkailu ja kulttuuri, joita kutsutaan yhteisesti "sivuaviksi ja horisontaalisiksi" politiikoiksi. ETA-sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1994. Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat ETA-sopimuksen osapuolia.

2.2. ETA:n sekakomitea

ETA:n sekakomitea vastaa ETA-sopimuksen hallinnoinnista. Se on foorumi ETA-sopimuksen toimintaan liittyvää näkemysten vaihtoa varten. Se tekee päätöksensä yksimielisesti, ja päätökset sitovat osapuolia. Vastuu ETA-asioiden koordinoinnista EU:n puolella on Euroopan komission pääsihteeristöllä.

2.3. Suunniteltu ETA:n sekakomitean säädös

ETA:n sekakomitean on tarkoitus hyväksyä ETA:n sekakomitean päätös, jäljempänä 'suunniteltu säädös', joka koskee ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamista.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on sisällyttää ETA-sopimukseen asetus (EU) 2023/957 asetuksen (EU) 2015/757 muuttamisesta niin, että voidaan ottaa huomioon meriliikennetoiminnan sisällyttäminen EU:n päästökauppajärjestelmään ja muiden kasvihuonekaasujen tarkkailu-, raportointi- ja todentamissäännöt sekä muun tyyppisten alusten päästöt¹, direktiivi (EU) 2023/959 kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ja markkinavakausvarannon perustamisesta unionin kasvihuonekaasupäästöjen kauppajärjestelmään ja sen toiminnasta annetun päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta²,

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/957, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, asetuksen (EU) 2015/757 muuttamisesta niin, että voidaan ottaa huomioon meriliikennetoiminnan sisällyttäminen EU:n päästökauppajärjestelmään ja muiden kasvihuonekaasujen tarkkailu-, raportointi- ja todentamissäännöt sekä muun tyyppisten alusten päästöt (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 105).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/959, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa annetun direktiivin 2003/87/EY ja markkinavakausvarannon perustamisesta unionin kasvihuonekaasupäästöjen

päätös (EU) 2023/852 päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse unionin kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmän markkinavakausvarantoon lisättävien päästöoikeuksien määrästä vuoteen 2030 saakka³ sekä komission päätös (EU) 2023/1575 EU:n päästökauppajärjestelmässä koko unionille vuotta 2024 varten myönnettävien päästöoikeuksien määrästä⁴.

Suunnitellusta säädöksestä tulee osapuolia sitova ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Komissio toimittaa liitteenä olevan ETA:n sekakomitean päätösluonnoksen neuvostolle hyväksyttäväksi unionin kantana. Sen jälkeen kun kanta on hyväksytty, se olisi esitettävä ETA:n sekakomiteassa mahdollisimman pian.

Liitteenä olevaan ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen sisältyy erityinen uudelleentarkastelulauseke, joka koskee direktiivin 2003/87/EY IV a luvun soveltamista, ja ennen uudelleentarkastelun tulosta IV a luvun lupa- ja tarkkailusääntöjä ei sovelleta Liechtensteiniin. Kyse ei siis ole pelkästään neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2894/94⁵ tarkoitetuista teknisistä mukautuksista. Näin ollen unionin kannan vahvistaa neuvosto.

Mukautuksen perusteena on Liechtensteinin erityistilanne, sillä Liechtensteinilla on Sveitsin kanssa kahdenvälinen sopimus, jonka mukaan se ensinnäkin soveltaa samantasoista hiilidioksidiveroa kuin Sveitsi (nyt 120 euroa hiilidioksiditonnia kohden) ja toiseksi järjestää niin, että Sveitsin viranomaiset huolehtivat kaikesta Liechtensteinin hiilidioksidiveron hallinnoinnista, mukaan lukien veron kantaminen Liechtensteinin ja Itävallan rajalla, ja että veron maksavat sveitsiläiset yhteisöt. Tämä johtuu siitä, että kaikki polttoainetoimitukset tulevat Sveitsistä ja polttoaineen varastoinnista vastaavat sveitsiläiset yhteisöt. Tästä syystä otetaan käyttöön erityinen Liechtensteinia koskeva uudelleentarkastelu, joka koskee ETS2-järjestelmän päästöoikeuksien palauttamista koskevan poikkeuksen voimassaoloaika, jos kansallinen hiilivero on tosiasiallisesti korkeampi kuin ETS2-järjestelmän hinta ajankohtana, jolloin seuraava sekakomitean päätös direktiiviin 2003/87/EY tehtävistä muutoksista tehdään. Se on tarkoitus tehdä direktiivin 2003/87/EY 30 artiklan mukaisen heinäkuussa 2026 tehtävän suuntaa-antavan uudelleentarkastelun jälkeen. Ennen kuin kyseinen sekakomitean päätös tulee voimaan, säänneltyjä yhteisöjä koskevia lupa-, tarkkailu- ja raportointisäännöksiä ei sovellettaisi Liechtensteiniin.

kauppajärjestelmään ja sen toiminnasta annetun päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 134).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2023/852, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse unionin kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmän markkinavakausvarantoon lisättävien päästöoikeuksien määrästä vuoteen 2030 saakka (EUVL L 110, 25.4.2023, s. 21).

⁴ Komission päätös (EU) 2023/1575, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2023, EU:n päästökauppajärjestelmässä koko unionille vuotta 2024 varten myönnettävien päästöoikeuksien määrästä (EUVL L 192, 31.7.2023, s. 30).

⁵ Neuvoston asetus (EY) N:o 2894/94, annettu 28 päivänä marraskuuta 1994, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6).

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ’*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*’ kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa*”⁶.

4.1.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

ETA:n sekakomitea on sopimuksella eli ETA-sopimuksella perustettu elin. Säädös, joka ETA:n sekakomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita. Ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on sen vuoksi SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta yhdessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla, luettuna yhdessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa, annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti osaksi ETA-sopimusta otettavan EU:n lainsäädännön aineellisen oikeusperustan perusteella.

Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Koska sekakomitean päätöksellä otetaan asetus (EU) 2023/957, direktiivi (EU) 2023/959, päätös (EU) 2023/852 ja komission päätös (EU) 2023/1575 osaksi ETA-sopimusta, tässä neuvoston päätöksessä on aiheellista käyttää samaa aineellista oikeusperustaa kuin kyseisissä

⁶ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

säädöksissä. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska ETA:n sekakomitean säädöksellä muutetaan ETA-sopimuksen liitettä XX (Ympäristö), on aiheellista julkaista säädös *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen kun se on hyväksytty.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamiseen

(Meriliikennettä ja kiinteitä laitoksia koskeva päästökauppajärjestelmä)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan yhdessä 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94⁷ ja erityisesti sen 1 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Sopimus Euroopan talousalueesta⁸, jäljempänä 'ETA-sopimus', tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.
- (2) ETA-sopimuksen 98 artiklan mukaan ETA:n sekakomitea voi päättää muuttaa muun muassa ETA-sopimuksen liitettä XX (Ympäristö).
- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2023/957⁹, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/959¹⁰, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös

⁷ EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6.

⁸ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2023/957, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, asetuksen (EU) 2015/757 muuttamisesta niin, että voidaan ottaa huomioon meriliikennetoiminnan sisällyttäminen EU:n päästökauppajärjestelmään ja muiden kasvihuonekaasujen tarkkailu-, raportointi- ja todentamissäännöt sekä muun tyyppisten alusten päästöt (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 105).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/959, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa annetun direktiivin 2003/87/EY ja markkinavakausvarannon perustamisesta unionin kasvihuonekaasupäästöjen kauppajärjestelmään ja sen toiminnasta annetun päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 134).

(EU) 2023/852¹¹ ja komission päätös (EU) 2023/1575¹² olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.

- (4) Sen vuoksi olisi muutettava ETA-sopimuksen liitettä XX (Ympäristö).
- (5) Unionin kannan ETA:n sekakomiteassa olisi sen vuoksi perustuttava liitteenä olevaan päätösluonnokseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta esitettävä kanta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) ehdotettuun muuttamiseen perustuu tähän päätökseen liitettyyn ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2023/852, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse unionin kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmän markkinavakausvarantoon lisättävien päästöoikeuksien määrästä vuoteen 2030 saakka (EUVL L 110, 25.4.2023, s. 21).

¹² Komission päätös (EU) 2023/1575, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2023, EU:n päästökauppajärjestelmässä koko unionille vuotta 2024 varten myönnettävien päästöoikeuksien määrästä (EUVL L 192, 31.7.2023, s. 30).